

บทที่ 5

สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

5.1 สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงงานผลิตเอทานอล กำลังการผลิต 200,000 ลิตร/วัน (ระยะดำเนินการ) ของบริษัท บีบีจีไอ ไบโอเอทานอล จำกัด (มหาชน) ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2566 จำนวนทั้งหมด 11 หัวข้อ ได้แก่

1. มาตรการทั่วไป
2. คุณภาพอากาศ
3. น้ำใช้
4. คุณภาพน้ำ
5. ทรัพยากรชีวภาพ
6. การจัดการน้ำกากส่า (Supernatant)
7. เสียง
8. การคมนาคม
9. การจัดการกากของเสีย
10. การระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม
11. สภาพสังคม-เศรษฐกิจ
12. อาชีวอนามัยและสุขภาพ
13. สาธารณสุขและสุขภาพอนามัย
14. พื้นที่สีเขียว

ทางโครงการปฏิบัติตามที่กำหนดแต่ยังไม่ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ

1. มาตรการที่ไม่ได้ปฏิบัติ : ดังนี้

1) หัวข้อมาตรการ : คุณภาพอากาศ/สารอินทรีย์ระเหย

รายละเอียดมาตรการ ตรวจสอบก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์ บริเวณจุดเสี่ยงต่างๆ เช่น วาล์ว หน้าแปลน บ่อเก็บน้ำกากส่า ด้วย Portable Check ทุกกะทำงาน และรายงานผลเป็นประจำทุกเดือนตามหลักเกณฑ์และวิธีการของกรมโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องระบบบำบัดมลพิษ

เหตุผล ปัจจุบัน (เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2566) โครงการยังไม่ได้ทำตรวจสอบก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์ บริเวณจุดเสี่ยงต่างๆ เช่น วาล์ว หน้าแปลน บ่อเก็บน้ำกากส่า ด้วย Portable Gas Detector

แนวทางแก้ไข ทางโครงการอยู่ระหว่างสรรหาจัดซื้อเครื่องตรวจวัดก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์ ด้วย Portable Gas Detector เพื่อตรวจวัดก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์ บริเวณจุดเสี่ยงต่างๆ เช่น วาล์ว หน้าแปลน บ่อเก็บน้ำกากส่า ด้วย Portable Check ทุกกะทำงาน และรายงานผลเป็นประจำทุกเดือนตามหลักเกณฑ์และวิธีการของกรมโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องระบบบำบัดมลพิษตามที่มาตรการกำหนด

2) หัวข้อมาตรการ : น้ำเสียและคุณภาพน้ำใต้ดิน/ส่วนผลิตก๊าซชีวภาพ

รายละเอียดมาตรการ ทำการติดตั้งเครื่องตรวจวัดอัตโนมัติค่าความเป็นกรดต่าง (pH) ค่าซีโอดี (COD) และค่าการนำไฟฟ้า (Conductivity) น้ำกากส่าก่อนนำไปใช้ประโยชน์

เหตุผล ปัจจุบัน (เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2566) โครงการยังไม่ได้ทำการติดตั้งเครื่องตรวจวัดอัตโนมัติค่าความเป็นกรดต่าง (pH) ค่าซีโอดี (COD) และค่าการนำไฟฟ้า (Conductivity) น้ำกากส่าก่อนนำไปใช้ประโยชน์

แนวทางแก้ไข ทางโครงการอยู่ระหว่างสรรหาจัดซื้อเครื่องตรวจวัดอัตโนมัติค่าความเป็นกรดต่าง (pH) ค่าซีโอดี (COD) และค่าการนำไฟฟ้า (Conductivity) บริเวณถังเก็บน้ำกากส่า ตามที่มาตรการกำหนด

3) หัวข้อมาตรการ: อาชีวอนามัยและสุขภาพ/อาชีวอนามัย

รายละเอียดมาตรการ จัดให้มีชุดอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ห้องพยาบาลและบุคลากรเฉพาะสำหรับปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด

เหตุผล โครงการจัดให้มีชุดอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ห้องพยาบาล แต่ไม่มีบุคลากรเฉพาะสำหรับปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด

แนวทางแก้ไข ทางโครงการอยู่ในกลุ่มบริษัทน้ำตาลขอนแก่นซึ่งโครงการจะประสานงานกับบริษัท น้ำตาลขอนแก่น จำกัด (มหาชน) เพื่อขอใช้ห้องพยาบาลร่วมกันซึ่งมีบุคลากรเฉพาะที่ปฏิบัติหน้าที่ตลอด 24 ชั่วโมง และอยู่ใกล้เคียงพื้นที่โครงการ แต่หากเกิดเหตุฉุกเฉินจะนำส่งโรงพยาบาลน้ำพอง

2. มาตรการที่ปฏิบัติไม่ได้ : ไม่พบ

3. มาตรการที่ปฏิบัติแต่ไม่มีประสิทธิภาพ : ไม่พบ

4. มาตรการที่ยังไม่ถึงเวลาปฏิบัติ : ไม่พบ

5.2 สรุปผลการปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงงานผลิตเอทานอล กำลังการผลิต 200,000 ลิตร/วัน (ระยะดำเนินการ) ของบริษัท บีบีจีไอ ไบโอเอทานอล จำกัด (มหาชน) ระหว่าง เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2566 จำนวนทั้งหมด 10 หัวข้อ ได้แก่

1. คุณภาพอากาศ
2. คุณภาพน้ำ
3. ระดับเสียงในบรรยากาศทั่วไป
4. การจัดการกากของเสีย
5. ทรัพยากรชีวภาพในน้ำ
6. ฝุ่นละอองผลกระทบจากการนำน้ำกากส่า (Supernatant) ไปใช้ในพื้นที่เกษตรกรรม
7. อาชีวอนามัยและความปลอดภัย
8. การคมนาคมขนส่ง
9. สภาพเศรษฐกิจ-สังคม และความคิดเห็นของประชาชน
10. ภาวะสุขภาพของประชาชน

ทางโครงการปฏิบัติตามที่กำหนดแต่ยังไม่ครบถ้วนตามที่กำหนดในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ และผลการตรวจวัดส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามที่ระบุไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานที่หน่วยงานราชการกำหนด ยกเว้นดังนี้

1. หัวข้อมาตรการ: คุณภาพอากาศ/คุณภาพอากาศจากปล่อง

รายละเอียดมาตรการ ทำการตรวจวัดคุณภาพอากาศจากปล่อง (ส่วนผลิตก๊าซชีวภาพ)
จำนวน 1 ปล่อง ได้แก่ หอเผา (Flare Unit)

เหตุผล โครงการยังไม่ได้ดำเนินการตรวจวัดคุณภาพอากาศจากปล่องระบายอากาศในส่วน
การผลิตก๊าซชีวภาพ เนื่องจากยังไม่ได้ทำการเจาะปล่องระบายที่บริเวณหอเผา (Flare Unit)

แนวทางแก้ไข โครงการมีแผนดำเนินการเจาะปล่องในช่วงปี 2567 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการผลิตของ
โครงการ

2. หัวข้อมาตรการ : คุณภาพน้ำ

1) ดัชนีที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด: ปริมาณ DO ทุกสถานีที่ทำการตรวจวัด
และบริเวณ BOD บริเวณคลองชลประทาน บริเวณพื้นที่โครงการ และบริเวณคลองชลประทานหลังผ่านพื้นที่
โครงการ ประมาณ 1,000 เมตร

เกณฑ์มาตรฐาน : ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เรื่องกำหนดมาตรฐาน
คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ประเภทที่ 3

สาเหตุ : ทั้งนี้อาจเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพตามธรรมชาติ ซึ่งคลองชลประทาน
เป็นแหล่งรองรับน้ำเพื่อกักเก็บควบคุมส่งระบายน้ำหรือการจัดสรรน้ำ และการแบ่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรกรรม
และอาจเกิดจากการชะล้างปริมาณมลสารลงในแหล่งน้ำนั้นมีสารอินทรีย์เจือปนหรือปนเปื้อน ส่งผลให้ค่า BOD สูง
จะทำให้เกิดการเน่าเสีย สารอินทรีย์ที่เกิดขึ้นในธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งสารอินทรีย์ที่เกิดจากกิจกรรม
มนุษย์ทั่วทั้งโรงงานอุตสาหกรรมทั่วไป และจากภาคครัวเรือนที่อาศัยอยู่ใกล้กับแหล่งน้ำจากการชักล้างของชุมชน
โดยรอบ น้ำจากสารเคมีน้ำที่ใช้ทำการเกษตรกรรมกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ ประกอบกับหากมีการปิดกั้นการปล่อย
น้ำของเขื่อนเข้าสู่คลองชลประทาน ทำให้น้ำมีสภาพนิ่งและหากมีปริมาณน้ำในลำคลองน้อย จึงส่งผลให้ปริมาณ
มลสารดังกล่าวมีค่าสูงเช่นกัน

แนวทางแก้ไข : ทางโครงการไม่มีการระบายน้ำออกนอกโครงการแต่อย่างใด โดยมีการ
ประชาสัมพันธ์ผลการตรวจวัดให้กับชุมชนรับทราบ และรณรงค์ให้ชาวบ้านรับรู้และรับทราบในการควบคุมและ
ดูแลคุณภาพในแหล่งน้ำธรรมชาติ รวมทั้งให้ความรู้กับชาวเกษตรกรในการทำเกษตรแบบอินทรีย์เพื่อลดปริมาณ
มลสารที่อาจปนเปื้อนสู่แหล่งน้ำ

3. หัวข้อมาตรการ : คุณภาพน้ำ/ระบบบำบัดน้ำเสีย

1) ดัชนีที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด: ปริมาณ BOD, COD และ TKN มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานที่บริเวณถังเดิมอากาศที่สำนักงานส่วนการผลิตก๊าซชีวภาพ

เกณฑ์มาตรฐาน : ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงาน พ.ศ. 2560 และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเขตประกอบการอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559

สาเหตุ : เนื่องจากการปนเปื้อนของน้ำกากส่าปนเปื้อนในระบบฯ โดยทางโครงการได้เร่งดำเนินการตรวจสอบและปรับปรุง แก้ไขปัญหาดังกล่าว

แนวทางแก้ไข : ทางโครงการไม่ได้ระบายน้ำที่ออกสู่แหล่งน้ำสาธารณะโดยเด็ดขาด ซึ่งน้ำทิ้งที่ออกจากระบบบำบัดจะส่งไปยังระบบผลิตก๊าซชีวภาพ จะรวบรวมไว้ที่ Water Buffer Tank ก่อนนำกลับมาใช้ในกระบวนการหมักของโครงการต่อไป

4. หัวข้อมาตรการ : เฝ้าระวังผลกระทบจากการนำน้ำกากส่า (Supernatant) ไปใช้ในพื้นที่เกษตรกรรม/น้ำใต้ดินและบ่อน้ำตื้น

1) ดัชนีที่มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด: ปริมาณ Pb และ As บริเวณบ้านห้วยไผ่ และปริมาณ As บริเวณบ้านโคกสูง มีค่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด ที่เหมาะสม แต่มีค่าอยู่ในเกณฑ์อนโบลสูงสุด และค่า pH บริเวณบ้านโคกสูง และบ้านนาเรียง มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์กำหนดที่เหมาะสม แต่มีค่าอยู่ในเกณฑ์อนโบลสูงสุด

เกณฑ์มาตรฐาน : ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุขและการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พ.ศ. 2551 (1) เกณฑ์กำหนดที่เหมาะสม (2) เกณฑ์อนโบลสูงสุด

สาเหตุ : อาจเนื่องจากสภาพทางธรณีวิทยาของพื้นที่นั้นๆ ที่ทำให้เกิดการสะสมของดินและหินในแหล่งน้ำใต้ดิน ส่งผลให้มีค่า Pb และ As มีค่าสูงเกินเกณฑ์กำหนดที่เหมาะสม และคุณสมบัติของน้ำกากส่าของโครงการไม่มีปริมาณโลหะหนักเจือปนแต่อย่างใด

แนวทางแก้ไข : ทางโครงการทำหนังสือแจ้งผลการตรวจวัดไปยังผู้นำชุมชน เพื่อแจ้งให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบ หากต้องการนำน้ำดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ ควรทำการปรับปรุงคุณภาพน้ำก่อนนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

5.3 สรุปประเด็นหรือมาตรการที่ได้ปฏิบัติโดยปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการดำเนินงานที่ผ่านมาสามารถป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมบูรณ์ หรือมาตรการดังกล่าวไม่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติอีกต่อไป

การปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงงานผลิตเอทานอล กำลังการผลิต 200,000 ลิตร/วัน (ระยะดำเนินการ) ของบริษัท บีบีจีไอ ไบโอดีทานอล จำกัด (มหาชน) ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2566 ทางโครงการไม่พบมาตรการที่ต้องปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง